Eiropas Parlaments
2024-2029

Zivsaimniecības komiteja

2024/0159(NLE)

14.11.2024

***

IETEIKUMA PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu un Gvinejas-Bisavas Republiku (2024–2029)
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Zivsaimniecības komiteja

Referents: *Eric Sargiacomo*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

*	Apspriežu procedūra
***	Piekrišanas procedūra
***I	Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
***II	Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
***III	Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS 5

PASKAIDROJUMS 6

PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS PIENESUMU.....9

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu un Gvinejas-Bisavas Republiku (2024–2029)
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Piekrišana)

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā projektu Padomes lēmumam (12475/2024),

– ņemot vērā Protokolu, ar kuru īsteno partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu un Gvinejas–Bisavas Republiku (12189/2024),

– ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 43. panta 2. punktu un 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu un 218. panta 7. punktu (C10-0108/2024),

– ņemot vērā ... nenormatīvo rezolūciju[1] par lēmuma projektu,

– ņemot vēra Budžeta komitejas veikto budžeta izvērtējumu,

– ņemot vērā Reglamenta 107. panta 1. un 4. punktu un 117. panta 7. punktu,

– ņemot vērā Attīstības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ieteikumu (A10-0000/2024),

1. sniedz piekrišanu nolīguma slēgšanai;

2. uzdod priekšsēdētājai Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Gvinejas–Bisavas Republikas valdībai un parlamentam.

[1] Pieņemtie teksti, P10_TA(0000)0000.

PASKAIDROJUMS

Gvinejas-Bisavas Republika

Gvinejā-Bisavā ir 1,8 miljoni iedzīvotāju, kuri iedalās 11 etniskajās grupās. Puse iedzīvotāju dzīvo pilsētu teritorijās. Paredzams, ka šis skaitlis pieaugs. Aptuveni 60 % no iedzīvotājiem ir jaunāki par 25 gadiem. Valstī ir augsts dzimstības līmenis un augsts zīdaiņu mirstības rādītājs (54,8 nāves gadījumi uz 1000 dzemdībām). Vairāk nekā 40 % iedzīvotāju ir analfabēti. Kopš iepriekšējā protokola parakstīšanas valsts Apvienoto Nāciju Organizācijas tautas attīstības indeksā (*UNDP*, 2021) ir noslīdējusi uz leju par 2 vietām un tagad 193 valstu sarakstā ierindojas 179. vietā.

Vietējie dabas resursi vienmēr ir bijuši viens no Gvinejas-Bisavas tautsaimniecības pamatakmeņiem. Lauksaimniecības nozare nodrošina attiecīgi 56 % un 90 % no valsts IKP un eksporta un tā balstās uz vienu kultūru — Indijas riekstiem. Viens no galvenajiem uzdevumiem, kas šai valstij ir jārisina, ir ražošanas diversifikācija.

Gandrīz trešdaļu valsts ieņēmumu veidoja starptautisko līdzekļu devēju finansējums, no kura vienu trešdaļu sniedza ES. ES un Gvinejas-Bisavas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumā (jaunākajā versijā ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgums jeb IZPN) sniegtais finansējums, kas kompensē piekļuvi resursiem, ir ievērojams ieguldījums valsts finansēs.

Gvinejas-Bisavas plašais kontinentālais šelfs, kurā ieplūst upju ūdeņi, un okeāna straumju sezonālā pacelšanās palīdz nodrošināt gan piekrastes, gan okeāna zivju sugu bagātīgus krājumus. Galvenie komerciāli vērtīgie krājumi ietver demersālās sugas, mazās pelaģiskās sugas, lielās migrējošās pelaģiskās sugas, vēžveidīgos (garneles, tostarp dziļūdens garneles) un galvkājus (kalmārus un astoņkājus).

Nerūpnieciskā zveja, tostarp pašpatēriņa zveja, nodrošina iztiku vairākiem tūkstošiem zvejnieku (to skaits dažādās aplēsēs atšķiras) un viņu ģimenēm, turklāt daži no šiem zvejniekiem ir kaimiņvalstu iedzīvotāji.

Zvejas produktu tirdzniecība ar ES ir apgrūtināta, jo Gvineja-Bisava pie labākās gribas nespēj ievērot ES prasītos sanitāros standartus. Cerams, ka šo situāciju palīdzēs mainīt Gvinejas-Bisavas spēju stiprināšana šajā jomā, pateicoties kvalitātes kontroles un analīzes laboratorijas izveidei un ilgā procesā panāktai akreditācijai (2014. gada jūlijā un joprojām noritot pilnveidei).

ES un Gvinejas-Bisavas zivsaimniecības nolīgums

Pirmais partnerattiecību nolīgums zivsaimniecības nozarē starp Gvinejas-Bisavas Republiku un Eiropas Kopienu tika noslēgts 1980. gadā. Kopš tā laika EEK/ES dalībvalstu flotēm ir iespēja zvejot Gvinejas-Bisavas ūdeņos. 2007. gadā abas puses parakstīja partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē. Kopš tā laika ir automātiski atjaunoti un/vai noslēgti secīgi nolīguma īstenošanas protokoli. Pēc Gvinejā-Bisavā notikušā militārā apvērsuma šis nolīgums laikā no 2012. gada aprīļa līdz 2014. gada oktobrim pēc ES iniciatīvas tika apturēts. Nesen notikušajās sarunās par protokolu tika konstatēta nepieciešamība pārskatīt finansiālo ieguldījumu, kas saskaņā ar protokolu tiek sniegts apmaiņā pret ES flotu zvejas tiesībām.

Pašreizējo protokolu, ar kuru īsteno partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu un Gvinejas-Bisavas Republiku (2024–2029), sāka provizoriski piemērot no tā parakstīšanas datuma, proti, 2024. gada 18. septembra. Minētais zivsaimniecības nolīgums ļauj vairāku ES dalībvalstu kuģiem zvejot Gvinejas-Bisavas ūdeņos.

Protokolā paredzētas zvejas iespējas šādās kategorijās: garneļu saldētājtraleri; zivju un galvkāju saldētājtraleri; mazo pelaģisko sugu traleri; tunzivju saldētājkuģi un āķu jedu kuģi; kuģi tunzivju zvejai ar makšķerrīkiem.

Šis ir jauktu sugu zvejniecības nolīgums, kas attiecas uz tunzivīm, galvkājiem, garnelēm un demersālajām sugām. Nolīgums ir daļa no Rietumāfrikas tunzivju zvejas nolīgumu tīkla un viens no trijiem jauktu dažādu sugu zvejas nolīgumiem šajā reģionā (pārējie divi ir nolīgums ar Maroku un nolīgums ar Mauritāniju).

Šajā nolīgumā paredzētās zvejas iespējas pamatojas uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un Starptautiskās Atlantijas tunzivju saglabāšanas komisijas (*ICCAT*) ieteikumiem.

Tiek lēsts, ka ES ieguldījums šajā jaunajā protokolā 5 gadu laikā ir 85 miljoni euro, proti, 17 miljoni euro gadā, no kuriem 4,5 miljoni euro tiks paredzēti Gvinejas-Bisavas ilgtspējīgas zvejniecības pārvaldības, kontroles un pārraudzības spēju veicināšanai un vietējo zvejnieku kopienu atbalstam.

Papildus ES ieguldījumam kuģu īpašnieki maksās licences un nozvejas maksu Gvinejas-Bisavas administrācijai, lai saņemtu zvejas atļauju. Apvienojot ES ieguldījumu un ES operatoru maksas, kopējais aplēstais finansējums piecu gadu periodā pārsniedz 100 miljonus euro.

Referents cer, ka jaunais protokols ļaus ES un Gvinejas-Bisavas Republikai ciešāk sadarboties, lai veicinātu zvejas resursu ilgtspējīgu izmantošanu Gvinejas-Bisavas ūdeņos un atbalstītu valsts centienus attīstīt valsts zivsaimniecības nozari un ar to saistītās jomas.

Āfrikas Attīstības bankas un citu investoru (piemēram, Ķīnas) nesenās investīcijas infrastruktūrā un Alto Bandimas nerūpnieciskās zvejas (izkraušanas un pārstrādes) ostā valstij sniedz zināmas iespējas, tomēr tās nav pietiekamas, lai nodrošinātu tās vajadzības šajā jomā. Būtu ārkārtīgi svarīgi izveidot zivju izkraušanas, uzglabāšanas un pārstrādes infrastruktūru, ko varētu izmantot Gvinejas-Bisavas ūdeņos zvejojošās rūpnieciskās flotes, un tas būtu noderīgi ne tikai šo darbību veikšanai, bet arī veicinātu valsts zivsaimniecības nozares attīstību un ļautu izveidot tirgus, izplatīšanas un tirdzniecības struktūras, kā arī laboratorijas, kas veiktu kvalitātes analīzi.

Referents uzskata, ka nolīgums palīdzētu šai valstij kļūt pašpietiekamākai, finansēt attīstības stratēģiju un garantēt suverenitāti.

Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, referents ierosina Parlamentam sniegt piekrišanu šā IZPN un tā protokola noslēgšanai, ņemot vērā, ka tie ir ļoti svarīgi gan Gvinejas-Bisavas Republikai, gan tās ūdeņos zvejojošajām ES zvejas flotēm.

Ņemot vērā Parlamenta lomu un kompetences šajā jomā, referents uzskata, ka būtu vēlams un nepieciešams par šo nolīgumu pieņemt nenormatīvu rezolūciju, kurā norādīt apsvērumus un

ieteikumus, kas Komisijai būtu jāņem vērā šā protokola piemērošanas laikposmā (kas diemžēl iepriekš ne vienmēr ir ticis darīts).

Papildus iepriekš minētajiem jautājumiem referents vēlētos norādīt vēl uz citiem jautājumiem, kam būtu jāpievērš īpaša uzmanība.

Ar šo nolīgumu būtu jāveicina Gvinejas-Bisavas zivsaimniecības nozares, kā arī ar to saistītās rūpniecības un pārējo darbību patiesa ilgtspējīga attīstība, tādējādi palielinot pievienoto vērtību, kas dabas resursu izmantošanas rezultātā paliek valstī.

Visbeidzot, referents uzsver, ka Eiropas Parlaments būtu nekavējoties un pilnībā jāinformē visos ar protokolu, tā atjaunošanu un īstenošanu saistīto procedūru posmos, kā norādīts šim ieteikumam pievienotajā nenormatīvajā rezolūcijā.

PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS PIENESUMU

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu referents apliecina, ka, gatavojot ziņojuma projektu, pirms tā pieņemšanas komitejā viņš ir saņēmis pienesumu no šādām struktūrām vai personām:

Vienība un/vai persona
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

Par šī saraksta sagatavošanu ir atbildīgs vienīgi referents.

Ja fiziskas personas sarakstā ir identificētas ar vārdu, amatu vai ar abiem, referents apliecina, ka viņš ir iesniedzis attiecīgajām fiziskajām personām Eiropas Parlamenta paziņojumu par privātumu Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kurā ir izklāstīti nosacījumi, kas attiecas uz to personas datu apstrādi, un ar šādu apstrādi saistītās tiesības.